

[FYSIS]

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[1998](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[1998](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 22. 4. 1998
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 22. 4. 1998

[FYSIS]

Nejprve některá vyjasnění terminologická. V jisté shodě a navázání, ale rovněž v reinterpretaci starého řeckého chápání FYSIS rozumím tomuto slovu jako označení skutečnosti, která je sama nefysická, ale zakládá a garantuje zrod a růst, ale také hynutí a smrt některých skutečností, které vskutku „jsou“ a které můžeme souhrnně označovat jako „pravá jsoucna“. FYSIS tato jsoucna „rodí“ (řečeno se Sofoklem) resp. nechá vyjevovat, aby je krátce nato opět skryla. FYSIS tedy pravá jsoucna sama vyjevuje a také skrývá, ale stejně tak platí to, co o ní řekl Hérakleitos, totiž že se také sama ráda skrývá. To souvisí s tím, že FYSIS sama se nerodí, ale je garantem rození a růstu toho, co se rodí (resp. co ona sama rodí – podle Sofokla: co rodí čas). Nepochybně se tu odchyluji od řeckého chápání, ale do jisté míry v této tradici zůstávám, když FYSIKU (respektive FYSEOLOGII) vymezuji jako vědu (LOGOS) o všem fysickém (TA FYSIKA = to fysické, fysické skutečnosti, tj. „věci“ (skutečnosti), které mají svou FYSIS). Sama FYSIS nemůže pak být tématem (jedním z témat) FYSEOLOGIE, a to ani FYSIS vůbec, ani FYSIS konkrétních (pravých) jsoucen. To znamená, že sama FYSIS se musí stát tématem metafyzickým (tj. tématem metafyziky jako filosofické disciplíny, ovšem v jiném než tradičním a zejména jiném než negativním a pejorativním smyslu). A pochopitelně není jediným tématem této disciplíny. Jinak také řečeno: FYSIS není žádným jsoucnem (tedy ani pravým jsoucnem), a to naprosto analogicky, jako bytí není žádným jsoucnem. Základní odchylnost od řeckého pojetí a následující „metafyzické“ tradice spočívá v tom, že řečtí myslitelé (nejen filosofové, např. také zmíněný Sofoklés) nedovedli myslet to, co rodí – a tak přináší – čas, leč jako nějak už jsoucí, ale ještě skryté (podobně jako to, co pominulo, bylo pro ně opět nějak, byť skrytě, jsoucí).

(Písek, 980422-1.)